

**Wetenschappelijke Commissie 8 maart 2002 (Vlaams Instituut voor de Zee, Vismijn
Pakhuizen 45-52, Oostende, 14u)**

Verslag van de vergadering

Aanwezig: Peter Bossier (vervanger Rudy De Clerck), David Cox (vervanger Frank Monteny), Rudy Herman, Patric Jacobs (voorzitter), Jan Mees, Jaak Monbaliu, Frank Mostaert, Ernest Schockaert, Jan Seys, Els Vanden Berghe, Tim Verslycke (vervanger Colin Janssen), Magda Vincx,

Verontschuldigd: Jean Berlamont, Peter Bossier, Rudy De Clerck, Colin Janssen, Brigitte Lauwaert, Els Martens, Patrick Meire, Frank Monteny, Georges Pichot, Eric Stienen, René Van Grieken, Magda Vincx, Filip Volckaert

VERSLAG

Verslaggever: Jan Seys

1) Verslag vorige vergadering

Het verslag van de vorige vergadering wordt goedgekeurd

2) Bijkomende agendapunten

Er zijn geen bijkomende agendapunten.

3) Beslissingen van de vorige Raad van Beheer

Op de vergadering van de Raad van Beheer van 13 december 2001, ter voorbereiding van de opmaak van de begroting 2002, werd o.a. de verzekering voor apparatuur aan boord van de Zeeleeuw behandeld.

Op de vergadering van 5 maart 2002 pleitte Jan Mees om de investeringen in de toekomst op niveau te houden door hiervoor de nodige financiële ondersteuning aan te vragen. Uit vier voorgestelde mogelijke uitgangspunten (cfr. document uitgedeeld tijdens de vergadering van de Wetenschappelijke Commissie van 8 maart 2002), koos de Raad van Beheer voor het tweede uitgangspunt (a rato van een jaarlijks te voorzien extra bedrag van 10.343.619 BEF). Vooraleer dit voorstel aan regering en administratie voor te leggen dient het eerst nog te worden goedgekeurd door de Algemene Vergadering van VLIZ. Meerdere leden van de Wetenschappelijke Commissie vinden dat een sterk signaal moet worden gegeven vanuit de WC dat investeren in apparatuur absoluut noodzakelijk is, wil men zijn taak naar behoren kunnen blijven vervullen. Een schrijven in die zin zal worden voorbereid en na ondertekening worden voorgelegd aan de Raad van Beheer.

Op vraag van Jan Strubbe (RvB) en Patrick Meire (WC) wordt het VLIZ verzocht om de vzw Scheldefonds uit de startblokken te helpen. Deze vzw, gesticht door AWZ, Rijkswaterstaat, het bedrijfsleven en enkele milieugroeperingen, wil door bruggen te bouwen tussen deze

en andere instanties, een duurzaam beleid in het Schelde-estuarium promoten (zie folder verspreid op vergadering 8 maart 2002). VLIZ zal in dit kader overgaan tot de selectie en begeleiding van een part-time persoon die als uitdaging meekrijgt het Scheldefonds op de rails te krijgen. Het Scheldefonds wordt niet gezien als een competitor voor VLIZ of SIC (Schelde Informatie Centrum), wel veeleer als een Vlaamse tegenhanger van het SIC.

Op de vraag of onderzoekers e.a. dienen te betalen voor het gebruik van wetenschappelijke apparatuur, aangekocht door VLIZ om gebruikt te worden aan boord van de Zeeleeuw, adviseerde de Raad van Beheer om studiebureaus de kostprijs aan te rekenen. De Wetenschappelijke Commissie voert hieromtrent een uitgebreide discussie. Patric Jacobs stelt voor een ontwerp tekst te maken met duidelijke afspraken en die opnieuw voor te leggen op een volgende bijeenkomst, waarbij rekening wordt gehouden met criteria als: gebruik op Zeeleeuw/Belgica versus op andere schepen, gebruik gepland in het kader van een openbare aanbesteding versus in andere context, wie is de gebruiker, is VLIZ vooraf op de hoogte gebracht dat het mogelijk gebruik werd ingeschreven in een projectvoorstel, e.d. Het lijkt tevens raadzaam een aanvraagformulier op te maken voor gebruik apparatuur, zodat potentiële gebruikers hierop kunnen terugvallen. Zolang geen duidelijke afspraken vastliggen, wordt ad hoc geoordeeld. In dit verband wordt geadviseerd het gevraagde gebruik van de LIST-100 door dr. Wartel t.b.v. een uitgebreide bemonstering op de Schelde – een vraag die pas na indiening van het projectvoorstel aan VLIZ werd gericht – aan te rekenen tegen kostprijs en vergoeding voor verzekering en begeleiding (dagprijs) door André Catrijse (beheerder apparaten).

Het aanbod van het West-Vlaams Economisch Studiebureau (WES) om een door hen geclaimd deel van de (vroegere IZWO, nu VLIZ) bibliotheekcollectie aan VLIZ te verkopen voor 1.000.000 BEF werd negatief geadviseerd door de Raad van Beheer en de Wetenschappelijke Commissie.

De Wetenschappelijke Commissie gaat wel akkoord met het nieuwe voorstel uitgewerkt door Jan Mees en het WES, waarbij voor de collectie een totaalbedrag van **125.000 BEF** (klopt dit, Jan???????) over een periode van tien jaar wordt betaald.

4) Projecten

Voor details omtrent de deelname van VLIZ aan ingediende projectvoorstellen en goedgekeurde projecten wordt verwezen naar de projectfiches in bijlage.

4.1. Welke projecten kan VLIZ aanvaarden?

Een voorbereidende tekst wordt uitgedeeld en kort toegelicht door Jan Mees. Een behandeling ten gronde wordt verdaagd naar latere datum. De Wetenschappelijke Commissie herhaalt nogmaals zijn standpunt dat ze geen probleem van concurrentievervalsing met studiebureaus, onderzoeksgroepen, overheidspartners en instellingen ziet, zolang VLIZ binnen zijn missie blijft en zijn kerntaken niet in het gedrang brengt.

4.2. Aanbesteding 'Onderzoek gevolgen Sigmaphan'

Met ingang van 1 maart 2002, voor de duur van 15 maanden, krijgt VLIZ de opdracht om bestaande data over de zijdelingse belasting op de Zeeschelde te verzamelen en te bundelen ten behoeve van de ecologische modellering van het systeem.

4.3. Strategische onderzoeksprojecten PODO II

VLIZ participeerde in drie projectvoorstellen in het kader van het programma PODO II (cfr. projectfiches). David Cox deelt mee dat intussen is beslist dat project 7 ('TROPHOS') en 9 zullen worden gehonoreerd.

4.4. Twee INTERREG III projecten

VLIZ diende ook twee projectvoorstellen in binnen het INTERREG III programma (cfr. projectfiches). Er is nog geen uitsluitel over de goedkeuring hiervan.

4.5. Ingediende EU-FP5 projecten

De projectfiches bieden tevens een overzicht van de ingediende voorstellen in het teken van het vijfde kaderprogramma van de EU. Intussen is bekend geraakt dat het MARBENA project (een opvolger van [M@rble](#) die voorziet in de organisatie van een viertal e-conferenties over mariene biodiversiteit) werd goedgekeurd.

4.6. Andere

Het projectvoorstel 'Wetenschapsinformatie' ingediend bij de Administratie Wetenschap en Innovatie, met als concrete doelstelling een digitaal meldpunt met annex determinatiesleutels te ontwikkelen voor organismen aan onze kust, werd niet gehonoreerd.

Het Coördinatiepunt geïntegreerd kustzonebeheer is geen VLIZ project, maar zal straks wel feitelijk worden gehuisvest in de nieuwe VLIZ gebouwen in de vismijn van Oostende. Dit project loopt drie jaar en moet voorzien in een bestuurlijke verankering van het geïntegreerd kustzonebeheer in Vlaanderen.

5) Onderzoeksfaciliteiten

5.1. Zeeleeuw, apparatuur, serres en nieuwe locatie

VLIZ heeft sinds half februari zijn intrek genomen in zijn nieuwe gebouwen, Vismijn Pakhuizen 45-52 (Oostende). Een officiële inhuldigingsplechtigheid is gepland op zaterdag 27 april a.s.

Intussen is ook de 'rigid inflatable boat' (RIB) klaar voor proefvaarten. De 'Zeekat', zoals deze 6 meter lange zodiac gedoopt werd, beschikt over een basisinfrastructuur die bijkomende staalnames in ondiepe kustgebieden in de toekomst moet mogelijk maken.

Op de laatste vergadering van de taakgroep 'Geïntegreerd Kustzonebeheer' maakte Jean-Louis Herrier (AMINAL-Natuur) duidelijk dat, in het kader van een globale gebiedsvisie voor De Haan en omgeving, AMINAL-Natuur de AWZ/VLIZ-serres te De Haan zullen dogen zolang geen alternatieve serrefaciliteiten bestaan voor de betrokken wetenschappers.

VLIZ wil in het kader van zijn opdracht als data-centrum en ter ondersteuning van wetenschappers lange-termijn reeksen opbouwen van oceanografische gegevens op vaste monitoringspunten gelegen op het BCP. Er wordt gevraagd aan de leden van de WC om het voorstel in die zin, zoals uitgedeeld tijdens de vergadering, aandachtig door te nemen zodat op de volgende vergadering het punt in extenso kan worden besproken.

5.2. Samenwerking met BMM

Jan Mees schetst de stand van zaken voor wat betreft de opmaak van een samenwerkingsovereenkomst (zoals vastgelegd in de beheersovereenkomst, artikel 14) met BMM. Hoewel er zeer goede contacten zijn tussen VLIZ en BMM 'in het veld' is er tot nu toe nog geen vordering gemaakt. Jan Mees leest de brief voor die aanspoort tot dringende

actie ter zake, gericht aan dr. Pichot, met copij aan DWTC en VLIZ-voogdijminister Van Mechelen.

6) Datacentrum en Mediatheek

Gezien het reeds gevorderde uur wordt dit punt niet verder behandeld.

7) Overzicht voorbije en geplande activiteiten

De infosessie AEROSOL, georganiseerd op 14 december 2001, werd een mooi sluitstuk voor het INTERREG II programma over grensoverschrijdende luchtverontreiniging waarin VLIZ participeerde.

Ook de studiedag die op 19 december 2001 in het kader van het MOBAG-2000 project, op vraag van AWZ, door VLIZ werd georganiseerd in het Pand te Gent verliep naar wens.

Op 28 en 29 januari 2002 volgde een door VLIZ gehoste workshop van de Benthos Working Group van ICES te Oostende.

De tweede VLIZ-Jongerencontactdag, op 13 maart 2002 te Brugge, kende net als vorig jaar een groot succes. Een honderdtal jonge Vlaamse mariene wetenschappers vonden een forum om gedurende een volle dag kennis te nemen van de bijzondere ervaringen van ervaren onderzoekers, nieuwe onderzoeksthema's, datamanagementsystemen, bibliotheekaanwinsten enz. Het succes en enthousiasme lijkt aan te geven dat er nood blijft bestaan aan een dergelijk initiatief.

Wel wordt gevraagd om bij een volgende editie uitnodigingen niet enkel per e-mail te versturen, maar naast een brief ook affiches aan te maken (die dan in de 'wandelingen' kunnen worden geëtaleerd).

Op zaterdag 27 april a.s. worden de nieuwe VLIZ gebouwen in de Vismijn van Oostende officieel ingehuldigd en wordt de samenwerkingsovereenkomst tussen VLIZ en AWZ inzake het gebruik van de Zeeleeuw getekend. De Raad van Beheer heeft geadviseerd in de voormiddag een academische zitting op te zetten, gevolgd door een opendeur tijdens de namiddag voor het grote publiek.

In bijlage is de uitnodiging toegevoegd van het colloquium rond 'Kustzonebeheer vanuit geo-ecologische en economische invalshoek', dat op 16-17 mei in het Feest-en Cultuurpaleis te Oostende wordt georganiseerd door het Genootschap van Geologen van de Universiteit Gent en VLIZ.

Verder neemt VLIZ ook deel aan de tentoonstelling 'Landbouw en Visserij' van 16-20 mei in de Vismijn van Nieuwpoort en aan de initiatieven van de Week van de Zee. In dit verband wordt een post bemand op zondag 28 april (voor de actie '(Ge)Zin in zee'), wordt de Zeeleeuw gedurende een week ingelegd voor zeetrips met klassen en bemant VLIZ – samen met enkele onderzoeksgroepen – een stand in het Zeedorp tijdens het evenement Oostende voor Anker (25-26 mei).

AMINAL-Natuur vroeg VLIZ naar de mogelijkheid een studiedag te organiseren rond het vijfjarig bestaan van het strandreservaat 'De Baai van Heist'. Deze academische studiedag zal plaatsvinden op vrijdag 14 juni 2002. Aansluitend is er de vraag om in het najaar van 2003 een internationaal symposium te organiseren rond 'Natuurontwikkeling in Europese kustgebieden'.

De voorbereiding van het internationale symposium 'Colour of Ocean Data' (november 2002) verloopt inmiddels volgens planning. Wel doet Jan Mees nog een oproep om ook als Belgische onderzoeker deze geboden kans met beide handen aan te grijpen, en zich in dit vakgebied aan een internationaal publiek te 'tonen'.

Carlo Heip, directeur van het NIOO-CEMO te Yerseke, vroeg VLIZ om co-organisator te zijn van het eerste European Symposium on Limnology and Oceanography in juni 2003. Deze week kwam er tevens een vraag om in september 2002 een NECOV-studiedag mee te helpen organiseren rond tropisch marien onderzoek.

8) Aanmoedigingsprijzen en North Sea Award 2002

Op de vraag van Magda Vincx of ook Ecomama- en MARELAC studenten kunnen meedingen voor de aanmoedigingsprijzen, antwoordt Jan Mees positief. Naar aanleiding van het teruggelopen aantal inschrijvingen wordt de vraag gesteld of het wel de moeite loont deze prijzen jaarlijks te organiseren. De Wetenschappelijke Commissie vindt van wel, maar suggereert om de mogelijk geïnteresseerden anders te benaderen. Magda Vincx stelt voor om elk jaar opnieuw affiches en een schriftelijke vraag te richten aan de promotoren van mariene thesissen, met de oproep om tegen een bepaalde datum op te geven welke onderwerpen zullen worden ingediend. Deze brief kan dan vergezeld gaan van een vraag voor een extra copie van de thesis voor de VLIZ bibliotheek en een uitnodiging om deel te nemen aan de prijzen.

9) Prijs Delcroix

Zoals reeds in vorig verslag vermeld, was het aantal inzendingen zowel in aantal (twee) als kwaliteit onvoldoende om een prijs te kunnen uitreiken. De vraag stelt zich of een projectmatige financiering van vragen voorgesteld door wetenschappers in overleg met HYDRO/VLIZ en refererend naar de 'algemene gezondheid' van het mariene milieu, geen betere keuze zou zijn. Magda Vincx suggereert om de vrijgekomen som te spenderen aan het maken van een inventaris van wat interessante vragen kunnen zijn (literatuurstudie rond onderwerpen, feasibility study van onderzoeksvragen ivm gezond marien milieu). De vraag zal worden overgemaakt aan de vzw HYDRO.

10) Spuikom

In de schoot van de Beheerscommissie Spuikom, waarvan VLIZ het voorzitterschap waarneemt, werd een vraag gesteld naar de Wetenschappelijke Commissie toe. Het betreft de vraag of positief geadviseerd kan worden t.a.v. de mogelijkheid en wenselijkheid een kweek van 'zeewormen' (*Nereis virens*, *Arenicola marina*, *Nereis diversicolor*) op te starten op de oevers van de Spuikom. De Wetenschappelijke Commissie oordeelt dat, met de beperkte kennis van dit dossier, geen bezwaar wordt gezien als het effluent volledig voldoet aan de nodige kwaliteitsnormen vooraleer het terug in de Spuikom wordt geloosd.

11) Overzicht nieuwe en geplande publicaties

Jan Seys schetst de vooruitgang in de VLIZ publicaties sinds de vorige vergadering van de WC. Een extra mailing van de digitale nieuwsbrief VLIZINE in januari leverde terstond 50 nieuwe 'abonnees' op. Nummer 3 van 'De Grote Rede' en nummer 4 van de VLIZ-

Nieuwsbrief verschenen beide in december 2001. Daarnaast werd een verslag gemaakt van het [M@rble](#) project (e-conferentie over mariene biodiversiteit) en een Special Publication over het AEROSOL project. In de pipeline zitten nog drie Special Publications: een verslag van de studiedag Oostendse Spuikom, de referatenmap van de Jongerencontactdag 2002 en een eindverslag van het AEROSOL project. Een luchtige folder ivm dit laatste project ligt momenteel bij de drukker. Hetzelfde geldt voor een folder van het Coördinatiepunt ICZM, een project van de Provincie West-Vlaanderen, Vlaanderen en VLIZ, dat zich fysisch bevindt in de nieuwe VLIZ gebouwen. Verder wordt hard gewerkt aan een vierde nummer van 'De Grote Rede' (met bijdragen over o.a. windmolens offshore, natuur-en milieueducatie aan de kust en hormoonverstorende stoffen in zeewater) en een vijfde VLIZ Nieuwsbrief (met o.a. Baggerwerken aan onze kust, voorstelling groep Magda Vincx, interview met Frank Monteny). Aansluitend bij het artikel over offshore windenergie werd Jan Seys gevraagd een artikel te verzorgen over dit thema voor een joint CSMS/EFMS issue van Ocean Challenge.

12) Varia

Er zijn geen varia.

13) Volgende vergaderingen

De data voor de vergaderingen van de Wetenschappelijke Commissie in 2002 worden vastgelegd op:

donderdag 13 juni
vrijdag 27 september
donderdag 12 december

Vanaf nu zullen – zonder tegenbericht - alle vergaderingen doorgaan in de nieuwe VLIZ locatie, Vismijn Oostende, Pakhuizen 45-52, B-8400 Oostende. De vergaderingen starten telkens om 14u.